

„A különbségtétel a
Kimondhatatlanra és a
Láthatatlanra utal, ez az,
ami megkülönböztet és
felismerhetővé tesz.”

A szerzőkről

BALLA PÉTER

Budapesten születtem, 1962. március 31-én, a Budapesti Református Teológiai Akadémián végeztem 1985-ben, az Edinburgh-i Egyetemen doktoráltam Újszövetség tárgykörben. Több évig beosztott lelkesítő voltam. Feleségem dr. Hegedűs Györgyi orvos, három gyermekünk van. Jelenleg docens vagyok a Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Karán, ahol megbízott tanszékvezető vagyok az Újszövetség Tanszéken.

BALOGH TAMÁS

1969. április 6-án születtem Budapesten. Rokonságom egy dunántúli faluban él, ahol sok időt töltöttem az iskolai szüneteken kívül is. Ezért erősen kötődöm a természethez, a vidéki értékrendhez és kultúrához (fizikai munka értéke, puritán életvitel, belső értékek, sznobizmus és fogyasztói szemlélet elutasítása, stb.). Általános iskolámat Budapesten végeztem, aztán a Debreceni Kollégiumban érettségiztem (1983–87). Azon kevesek közé tartozom, akik egyházi iskolában tértek meg. Nagy hatással volt rám dr. Rózsa Tivadar vallásánárom, aki nem sajnálta szabadidejét a kérdéseimre. Teológiai előképző óráira is – melyeket érettségi és felvételi előtt állóknak tartott –

hívott már másodéves koromtól. Első és másodév közti nyáron tértem meg: rájöttem arra, hogy *ha van Isten, akkor már nem élhetek úgy, mintha nem lenne*. (Bűnbánat, újjászületés, sírás nem volt, öröm annál inkább.) Teológiai érdeklődésem miatt mentem a teológiára, előtte előfelvételiként katona voltam 87–88-ban. Ekkor értettem meg, hogy a teológia nem teoretikus tudomány, hanem örömhír a reménytelen embereknek. Sok ilyennel találkoztam a hadseregben. 88–93 a teológia éve. Etikából írtam a szakdolgozatomat, és a rendszeres teológia a fő érdeklődési területem. A misszió és a rendszeres szakágak kapcsolata és összetartozása foglalkoztat. Eddig nem soroltam be magam egy iskolába sem, leginkább Barth, Bonhoeffer és az evangéliumi diákmozgalom határozza meg kegyességemet. A konzervatívoknak liberális, a liberálisoknak konzervatív, a karizmatikusoknak tradicionális, a tradicionálisoknak karizmatikus vagyok. Pedig egyszerűen csak *Krisztust akarom követni, szabadon*. A jövőben missziói munkával akarok foglalkozni, gyülekezeti keretek között. Erre törekedtem Ráckevén 93–94-ben, a segédlelkészi évemben, és ezt akarom folytatni beosztott lelkészként a Budapest-Zuglói gyülekezetben is 97 őszétől. Ráckeve mellett (és utána főállásban is utazótitkárként) a MEKDSZ-ben (Magyar Evangéliumi Keresztény Diákszövetség) dolgoztam, ahol a munka missziói része érdekelt a leginkább. 1993-ban vet-

tem feleségül Fekete Éva biológia-földrajz szakos tanárnőt, aki jelenleg három gyermekünkkel otthon van.

BÜTÖSI JÁNOS

Nyírségi eredetű földműves szülők gyermeke. Teológiai tanulmányait a debreceni Tisza István Tudományegyetem Teológiai Fakultásán végezte, kitűnő eredménnyel. A negyvenes évek végén a CE Bethánia országos utazótitkára. Tanulmányi ösztöndíjjal Amerikába ment: a princetoni Teológiai Szemináriumon tanult, majd a pittsburgi egyetemen doktori fokozatot szerzett. 1949-ben a magyar hatóságok megakadályozták hazatérését, így évekig az Egyesült Államokban szolgált különböző gyülekezetekben és egyházi szervezetekben. A Kálvin Egyházkerület (Krisztus Egyesült Egyházában) hatszor is püspökévé választotta. 1990 óta a debreceni teológia missziói tanszékének vezetője. 1991-ben a Magyar Református Világszövetség elnökévé választották. Több könyv társszerkesztője (*Tebenned bízunk eleitől fogva* – 1991, *Kezünknek munkáját tedd állandóvá* – 1992), illetve szerzője (*Tévtanítások pergőtüzében* – 1994, *Hatvankét nap a Föld körül* – 1994, *A missziológia mint teológiai tudomány* – 1995, *Diaspóra a nemzet szolgálatában* – 1996). Tanulmányaival gyakorta találkozunk magyar és angol nyelvű folyóiratokban.

HORVÁTH LEVENTE

Kolozsváron született 1960-ban. Középiskolai tanulmányait Kolozsváron az Ady-Şincai Líceum történelem-filológia szakán végezte (1975–79), a teológia befejezése után (1980–84) Marosvásárhelyen a Vártemplomban szolgált segédlelkészként (1984–89), később a Maros megyei Isvtánházán lelkészként (1989–91). 1990–92 között a Kolozsvári Református Kollégium tanára, 1991–92-ben az IKE országos titkára. 1992–93-ban posztgraduális teológiai tanulmányokat folytatott Edinburgh-ban, ahol Bachelor Degree fokozatot nyert el. 1993 őszétől dr. Csiha Kálmán püspök megbízásából az Erdélyi Református Egyházkerület Református Mentő Missziójának a megalapítója és vezetője. 1997–98-ban folytatja posztgraduális teológiai tanulmányait Skóciában. 1998-tól a kolozsvári Református Teológia Didaktika fakultásán szisztematikát tanít.

NEUMARK TAMÁS

Budapesten születtem 1932-ben. Középiskolai tanulmányaimat a budapesti fasori evangélikus gimnáziumban végeztem. Orvosi diplomát a Szegedi Orvostudományi Egyetemen szereztem. 1957-től 1995-ig Budapesten az ORFI-ban dolgoztam, ahol radiológiában és patológiában szakorvosi képesítést nyertem. A 70-es évektől mint osztályvezető főorvos egy kutatási osztályt vezettem. Számos nemzetközi kongresz-

szuson vettem részt és publikációk sorát jelentettem meg kutatási eredményeimről különböző hazai és külföldi szakfolyóiratokban. Mint ösztöndíjas és vendégkutató több hónapot töltöttem a Stockholmi Karolinska Nobel Intézetben, valamint különböző német, osztrák, angol és amerikai kutatóintézetekben. Fő érdeklődési területem a reumás ízületi megbetegedések kóredetének molekuláris szerkezetkutatása volt. 1978-ban az orvostudományok kandidátusa lettem, majd a Colombei Egyetemtől megkaptam a tudományok doktora címet.

Jelenleg már mint nyugdíjas az Egészségbiztosítási Pénztárnál dolgozom mint szaktanácsadó az ottani betegápolás területén. Részt veszek egy új jóléti program kidolgozásában és megvalósításában. Debrecenben a Kossuth Lajos Tudományegyetem Szociológia Tanszékén a közösségi gondozás programjának kutatását és oktatását kezdtem el.

1982-ben beiratkoztam a budapesti Pázmány Péter Hittudományi Akadémiára, ahol nyolc félévet végeztem el. 1993-tól a Jeruzsálemi Szent Sír Lovagrend tagja vagyok. Megszerveztem a négy nagy történelmi egyház ill. felekezet összefogásával az Ichtyus Alapítványt, mely elsősorban egészségügyi és szociális támogatásokat nyújt egyházi és világi szervezeteknek. A Magyar Kórházzövetség keretei között megszerveztem az Egyházi Kórházak Szövetségét.

SELYEM ZSUZSA

1967-ben születtem Marosvásárhelyt, itt érettségiztem a Bolyai Farkas Líceum matematika–fizika szakán. „Matematika feladatot csak jókedvvel” – mondta a tanárnő, tetszett a dolog, elvégeztem a matematikát a kolozsvári Babes-Bolyai Egyetemen. Két éven át matematikát tanítottam, a második évben jókedvem rávett, hogy megpróbáljam azt tenni, amit mindig a leginkább szerettem. 1996-ban végeztem el a magyar–angol szakot, ugyancsak a kolozsvári egyetemen. 1995-től három éven át a Korunk irodalmi rovatát szerkesztettem, 1998-tól az egyetemen huszadik századi magyar irodalmat tanítok.

SIPOS GÁBOR

1951. október 30-án született Érszodorón (Szatmár megye). Édesapja Sipos János református lelkész, édesanyja Siposné Tanka Gizella kántor. Általános és középiskolai tanulmányait a szilágysági Krasznán végezte, ahol édesapja harminc évig szolgált. 1970 és 1974 között a kolozsvári Babes-Bolyai Egyetemen szerzett történelemtanári képesítést, utána három évig Noszolyban tanított.

1977 óta az Erdélyi Református Egyházkerület kolozsvári Gyűjtőlevéltárának főlevéltárosa. Történeti kutatásait középkori témával kezdte, majd – munkahelyének megfelelően – a magyar művelődéstörténet (iskolák, könyvtárak, nyomdák) és egyháztörténet

iránt érdeklődött. A *kolozsvári Református Kollégium könyvtára a XVII. században* című könyve Szegeden jelent meg 1991-ben. Tanulmányait a *Művelődéstörténeti Tanulmányok, Hűség és szolgálat, Lymbus. Művelődéstörténeti Tár, Jakó Zsigmond Emlékkönyv* című kötetekben, illetőleg a *Magyar Könyvszemle, Református Szemle, Keresztény Magvető, Erdélyi Múzeum, Korunk, Colloquia, Biblioteca si Cercetarea, Limes* című folyóiratok hasábjain jelentette meg, utóbbiakban könyvismertetéseket is közölt.

1977-től a kolozsvári-belvárosi, 1982-től a kolozsvári-alsóvárosi református egyházközség életébe kapcsolódott be, utóbbiban 1983-ban presbiterré választották, 1989 és 1996 között pedig a főgondnoki tisztséget is viselte. 1990-től mint választott egyházkerületi levéltáros a közgyűlés tanácskozó tagja. 1976 óta tartott előadásokat presbitéri konferenciákon, reformációi megemlékezésekkor, egyházközségi jubileumok alkalmával.

1976-ban házasodott, feleségével, Virág Erzsébet magyartanárnővel együtt három gyermeket nevelnek.

SULYOKELEMÉR

Mátészalkán született 1941-ben. Győrtt a Bencés Gimnáziumban érettségizett, majd 1960-ban belépett a pannonhalmi Szent Benedek Rendbe. 1965-ig a Rend Teológiai Főiskoláján tanult. 1965-ben pappá

szentelték. 1965-től 1970-ig az ELTE Bölcsészettudományi Karán magyar–angol szakot végzett. Eközben a Pázmány Péter R. K. Hittudományi Akadémián teológiát is hallgatott, majd ugyanott teológiából doktorált. Jelenleg Pannonhalmán főiskolai és középiskolai tanár, főiskolai igazgató. Fő érdeklődési területe a Szentírás és az ökumenikus teológia. 1993-tól, a Pannonhalmi Szemle új folyamának indulásától a lap főszerkesztője. 1970-től különböző folyóiratokban publikál, válogatott írásai *Találkozások a Szentírással* címmel 1996-ban jelent meg.

SZEVERÉNYI JÁNOS

1959-ben születtem Békéscsabán evangélikus iparos családban. Tizenegyedik gyerek vagyok. Még van egy öcsém. 14 évesen ipari tanulóként a fényképész mesterséget tanultam nővérem műtermében. A szakmunkásképző elvégzése után, munka mellett a dolgozók gimnáziumában érettségiztem. Közben voltam segédmunkás is a békéscsabai Kner nyomdában. Először műtermi fotós voltam, később múzeumban dolgoztam. Több hazai és nemzetközi kiállításon értem el helyezést fotóimmal. Tíz önálló kiállításom volt. Megtérésem után a Teológiai Akadémiát végeztem el, így lettem evangélikus lelkész. Főiskolás éveim alatt sok nem hivatalos konferencián vettem részt. Érdekel a misszió, az evangélizáció és ezen belül az ifjúsági munka. Sokat jártunk Románia ma-

gyarlakta részeire is. Az akadémia elvégzése után két Békés megyei faluba helyezett Káldi Zoltán püspök. Csorváson, Gerendáson hat évig szolgáltam. Az enyhülő légkör miatt 1989-ben hívtak meg először egy hivatalos ifjúsági konferenciára, Balatonszárszóra. Ennek az lett a következménye, hogy az ifjúság javaslatára engem bízott meg a nemzetközi Keresztény Ifjúsági Egyesület (KIE, YMCA) és az egyház vezetése, hogy az 1950-ben betiltott és felosztatott egyesületet újra megszervezzem. 5 éven keresztül mint országos evangélikus ifjúsági lelkész és a KIE nemzeti titkára dolgoztam. Számtalan konferenciát és vezetőképzőt szerveztünk, könyveket adtunk ki, szerveztem a csoportokat. Évekig szerkesztettem az első ifjúsági újságot, a *Vezess!*-t. Elindítottuk az első ifjúsági vezetőképző táborokat Erdélyben és Kárpátalján. Két éven át az ifjúsági, majd gyülekezeti munka mellett szociális munkás voltam Budapest VIII. kerületében. Jelenleg a Budapest-Kelenföldi Evangélikus Egyházközség igazgató-lelkésze vagyok. Hitoktatást végzek Budapest Deák téri Evangélikus Gimnáziumában. Több újság szerkesztőbizottságának voltam, vagyok tagja. Foglalkozom a mai vallásos jelenségekkel, ezen belül a szektákkal és különböző destruktív kultuszokkal. Írásaim, előadásaim, prédikációim rendszeresen jelennek meg különböző újságokban, rádióban, televízióban.

SZÉPLAKI KÁLMÁN

1922. október 16-án születtem Nagyváradon. Családszerető édesapám rövid megszakítással a helyi vasgyárban dolgozta végig életét, nagy erőfeszítéseket tett két gyermeke taníttatásáért. Humán gondolkozásomra gyermekkoromban édesapám kommunista meggyőződése volt hatással. Nem volt illegális párttag, de gyakran rejtegette a politikai rendőrség elől menekülőket. Családi körülményeim semmilyen vallásos indíttatást nem tartogattak számomra, később az iskolai vallásórák is csak a református felekezeti tudatot mélyítették el. Tanáraimra egyébként nagy tisztelettel emlékezem, humanizmusomat és a magyarságért érzett felelősségemet tőlük nyertem. A negyedik gimnázium elvégzése után a hatalmába kerítő szentimentalizmus, illetve a klasszikus irodalom hatására magam is színdarabok és érzelmes novellák írásával próbálkoztam.

1942-ben a kolozsvári Ferenc József Tudományegyetem jogi karára iratkoztam be, de egy eljövendő írói mivolttal színeztem jövőmet. Ezért aztán hallgattam történelmet, filozófiát, művészettörténetet. Örömmel jártam a Március diákfolyóirat-kör baráti üléseire. Itt ismerkedtem meg és ábrándultam ki a népi mozgalomból és sok más gondolati-politikai irányzatból, amikor sorsfordító cselekvés helyett benne ragadtak a maguk naiv eszmeiségében. Az első német megszálláskor az ellenállást javasoltam a kör ülés-

sén, és hogy színt valljak, be akartam iratkozni a szociáldemokrata pártba, de úgy találtam, belőlük is hiányzik az ellenállás szellemisége. A háborút, amely teljesen lefejtette rólam a felszínes népi vallásosságot, Budapesten éltem át egy ideig tanulmányi felmentés védelme alatt, majd hadiüzemnek nyilvánított kenyérgyári munkásként. Paradox módon annyi sok, az ember által okozott gonoszság láttán végül mégis az ember mint eszme került ki győztesen. Filozófiát tanulmányoztam, Spinoza lett emberi eszmeideálom; a mindenben jelenlevő „törvény” szellemisége, belső értéktartalma megóvott attól, hogy materialista legyek, de eljuttatott a szocializmus társadalmi modellképéhez, mely a mindenkiben ugyanolyan értéktartalmú törvény kiteljesülése érdekében mindenkinek egyenlő esélyt biztosít.

Budapestről hazatérve több álláslehetőségem foszlott szerte, de mindenikért különösképpen hálás vagyok Istennek. Hívtak állambiztonsági hivatalba, a Bolyai Egyetem jogi karára, de mindenütt a párttag-ság volt az alkalmazás feltétele. Végül egy gazdasági-pénzügyi-közigazgatási szakközépiskolában tanítottam jogi tantárgyakat. Amikor a doktori szigorlat alapján felterjesztettek egyetemi kinevezésre, nem büntetőjogra, hanem a magánjog szövetkezeti tanszékére jött a kinevezés; a politikai tendencia világos volt számomra, ezért nem fogadtam el a kinevezést. Később a döntőbírószágon dolgoztam, ahol olyan nagytudású

jogászokkal ismerkedtem meg, akiket a bíróságról eltávolítottak, mert ítéleteik nem osztályharcos ítéletek voltak. Ekkor megundorodtam a sztálini szocializmusnak nem csupán gyakorlatától, hanem elméletétől is. Visszatértem az én arisztotelészi-spinoziánus filozófiám szemléletéhez, azaz olyan szocialista-szindikalista társadalombölcselethez, amely nem ismer diktatúrát, Íme, abba a naivításba, amelyet másokban bíráltam, magam is beleestem. Egy könyvdrámának szenteltem minden erőmet, amely aztán ellenforradalmárrá nyilvánításomat okozta. Azt bizonygattam benne, hogy a szociológia, a közgazdaságtan nem használható fel a „nem kevésbé kíméletlen osztályharc elmélete számára”. E művemmel a magyar zsidóságtól is bocsánatot próbáltam kérni az ellenük elkövetett bűn miatt. Ezzel párhuzamosan egy satirikus tudományos-fantasztikus regényen is dolgoztam, de letartóztatásom alkalmával ezt nem találták meg. A környező világ kiállhatatlan, az embert minden értelmi képességétől megfosztó hazugsága és szellemi terrorja elől az írásba menekültem, egy idő után mégis valami különös lelki fájdalom vett rajtam erőt. Világossá vált előttem, hogy bajom oka hitetlenségem. Sírva kértem Istent, hogy fordítsa felém arcát. Akkor még nem olvastam a Bibliát, nem tudtam, hogy amit kérek, az ároni áldás értelmében kérem. A kihallgatások során még mindig hittem a jogszerűségben, nézetemről az igazat vallottam meg. A börtönben az-

tán az volt Isten válasza mindenre, ami velem és körülöttem történt, hogy a Szentlélek belém áradt, és én, aki tagadtam, hogy van boldogság, megtapasztaltam a boldogságot és a szabadságot. Elítélésemig és a börtönélet alatt Isten élményszerűen ismertette meg magát velem, aztán olyan helyre vitt, ahol igei úton is kijelenthette magát nekem: a duna-deltai kényszermunka során kerültem össze Istennek azon drága gyermekeivel, akiket hitük, Isten Igéjéhez való ragaszkodásuk miatt ítéltek el. Szabadulásom után ismét a szekuritáté karmaiba kerültem, ekkor tárult fel előttem, milyen különbség van politikai ok miatt és Jézus Krisztus ügyéért szenvedni, még ha a szenvedés mégiscsak szenvedés, illetve hogy lehet szabad lenni a szorongatottság közepette is. Másodszori érintkezésem az államhatalommal nem zárult elítéléssel. Gyakorló jogászi pályafutásomat mint jogtanácsos fejeztem be. Ebben az időben kezdtem hozzá a jog evangélium szerinti megfogalmazásához, mellyel kapcsolatos első tanulmány a *Korunk folyóiratban* jelent meg. Ugyanazt a jogszemléletet alkalmaztam a kisebbségi kérdésre, mellyel kapcsolatos tanulmány a *Lehet – nem lehet. Kisebbségi létkérdések (1937–1987)* gyűjteményes kiadásban jelent meg. E jogszemlélet bölcséleti vonatkozásait alkalmaztam a diktatúra kirakatperének államtani megvilágítására, mely tanulmány a *Látó folyóiratban* jelent meg. Egyházi vonatkozásban a változás után törvé-

nyesen megalakult Zsinat tagjaként a kánonjogi bizottságban az egyházalkotmány evangéliumi jogszemléletének megfelelő kidolgozására nézve terjesztetem elő javaslatot. Jelenleg e jogszemlélet kidolgozásával foglalkozom.

VÉGH LÁSZLÓ

1948-ban születtem Ártándon. Iskoláimat Debrecenben végeztem, ahol a Kossuth Lajos Tudományegyetemen 1979-ben szereztem fizikusi diplomát. Azóta Debrecenben, a Magyar Tudományos Akadémia Atommagkutató Intézetében dolgozom. A főbb szakterületem az elméleti atommagfizika és atomfizika. Hosszabb időt dolgoztam külföldön, Svédországban, a Szovjetunióban, Japánban, az Egyesült Államokban és Németországban.

Fizikusi munkám mellett rendszeresen foglalkoztam egyetemi oktatómunkával, tudományos ismeretterjesztéssel is. Mindig is igazán és mélyen érdekelt a fizika és a különböző világképek kapcsolata. Egyaránt foglalkoztat a természettudományok és a vallás, valamint a fizika és a társadalomtudományok viszonya. Régebben csak gondolkodtam mindezekben, csak az utóbbi tíz évben foglalkozom velük rendszerebben. Azóta jutok hozzá a megfelelő irodalmakhoz, adhatok elő, írhatok tanulmányokat. Korábban csak egyházi ifjúsági foglalkozásokon tarthattam előadásokat, 1989 óta cikkeket, tanulmányokat is közölhetek.

Jelenleg a Kossuth Lajos Tudományegyetemen a fenti témákból rendszeresen négy előadássorozatot hirdetek meg. Mind a négy kurzust nagyon sok hallgató veszi fel és tesznek vizsgát is belőlük.

VISKY ANDRÁS

(1957, Marosvásárhely), író, a kolozsvári Babes-Bolyai Tudományegyetem Bölcsészeti Tudományi Karának Színházelméleti Tanszékén esztétikát tanít. Megjelent könyvei: *Partraszállás* (versek), Kriterion, Bukarest, 1982; *Fotóiskola haladóknak* (versek), Kriterion, Bukarest, 1984; *Hóbagoly* (versek), Pesti Szalon, Budapest, 1992; *Romániai magyar négykezesek* (Tomba Gáborral közösen írt versek), Jelenkor, Pécs, 1994; *Hamlet elindul* (színházi írások), Mentor, Marosvásárhely – Szivárvány, Chicago, 1995; *Reggeli csendesség* (esszék), Harmat, Budapest, 1995; *Elefánk* (versek gyermekeknek), Polisz, Kolozsvár, 1995; *Goblen* (versek), Jelenkor, Pécs, 1998.

VISKY FERENC

1918. július 1-én született Egriben (Szatmár megye). Középiskoláit a szatmárnémeti Kölcsey Gimnáziumban, a teológiát Debrecenben végezte. Mint segédlelkész szolgált Mátészalkán, Egriben, Szalontán. Lelkipásztor volt Nyüveden, Kügyön, Magyarkécen. Itt tartóztatták le 1958 májusában. Nagyváradon a kommunista katonai bíróság, mint veszedelmes rend-

szerellenest koholt vádak alapján teljes vagyonelkobzásra és huszonkét évi börtönre és kényszermunkára ítélte. Több lelkipásztor és presbíter-gondnok társával 1964 augusztusában szabadult kegyelmi rendelet folytán, külföldi nyomásra. Családját (feleségét és hét kicsi gyermekét) a diktatúra a Duna-deltába száműzte. 1964-től kényszernyugdíjaztatásáig, 1983-ig Hegyközpályiban szolgált. Azóta Nagyváradon él.

WIM VAN VLASTUIN

1963. március 6-án egy tizenegy gyermekes család elsőszülött fiaként született. Keresztyén családban nevelkedett. A középiskola elvégzése után a delfti Műszaki Egyetemen fizikát tanult. Miután diplomáját megszerezte, elhívást érzett a lelkészi szolgálatra, és beiratkozott az utrechti teológiára. 1990-ben Hollandia egy kis északi falujában lett lelkész. 1995-től egy kétezer-hétszáz lelkes opheusdeni gyülekezet lelkésze. A konfirmáció, a megtérés, az ébredés, Jonathan Edwards a Szentlélekről témakörökben jelentek meg könyvei, társszerzője több könyvnek és rendszeresen publikál egy református újságban. Jelenleg az apeldoorni teológia keretében doktori disszertációját írja Jonathan Edwardsnak a Szentlélekről szóló tanításáról.